

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії і методики фізичної культури

ЛЕКЦІЯ № 10

**ТЕМА: СОЦІАЛЬНО-ОСВІТНІ ТА ПРОГРАМНО-НОРМАТИВНІ
ЗАСАДИ ФВ СТУДЕНТІВ ВНЗ ІІІ-ІV РІВНЯ
АКРЕДИТАЦІЇ.**

Виконавець:
доцент Ріпак М.О.

Лекцію обговорено і затверджено на засіданні кафедри теорії і методики
фізичної культури (протокол №___ від «___» _____ 20___ року)

Зав. кафедри,
д.фіз.вих., професор

І. Р. Боднар

ПЛАН

1. Соціально-психологічний портрет студентської молоді.
2. Місце ФВ в системі професійної освіти та виховання студентської молоді.
3. Програмно-нормативне забезпечення ФВ студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації.
4. Стан та актуальні проблеми реформування ФВ студентів ВНЗ III-IV рівня акредитації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Канішевський С.М. Науково-методичні та організаційні основи фізичного удосконалення студентства. Вид. Друге, стереотипне – К.:, 1999 – 270 с.
2. Лeko Б. Теоретико-методологічні та психолого-валеологічні виміри процесу фізичного виховання у вищих навчальних закладах // Молода спортивна наука України – Львів, 2004, ТЗ. – С.198-205.
3. Раєвський Р.Т., Канішевський С.М., Домашенко А.В. Фізичне виховання як складова частина освіти учнівської молоді // Теорія і практика фізичного виховання: Науково методичний журнал, 2002. №1, С. 31-37.
4. Масовая физическая культура в вузе: Учеб. пособие под ред. В.А.Маслякова, В.С.Матяжова. – Москва: Высшая школа, 1991. – 240 с.
5. Теория и методика физического воспитания. Том 2. Методика физического воспитания различных групп населения /Под.ред. Т.Ю.Круцевич. – К: Олимпийская литература, 2003. – 392 с.
6. Фізичне виховання. Навчальна програма для вищих навчальних закладів України III-IV рівні акредитації. – Київ, МОІНУ, 2003, 33 с.

1. Соціально-психологічний портрет студентської молоді.

Відношення студентів до занять ФК, спортом є актуальною педагогічною проблемою. Основним критерієм фізкультурно-спортивної активності студентів є ступінь їхньої участі, включення у фізкультурно-спортивну діяльність. При цьому фізкультурно-спортивну діяльність визначають як різнобічну діяльність людини у сфері ФКіС, спрямовану на реалізацію суспільно та особисто значущих потреб у фізичному вдосконаленні [1,2]. Чисельні дослідження свідчать, що фізкультурно-спортивна активність, за деяким винятком, не стала для студентів повсякденною потребою.

На фізкультурно-спортивну активність студентів суттєво впливають такі соціально-психологічні чинники як:

- рівень фізкультурної освіченості студентів;
- характер попередньої рухової активності;
- ступінь декларованої та реальної включеності в заняття ФК і спортом;
- мотивація та інтереси до занять фізичними вправами (Л.В.Хрипко, 2003; В.В.Романенко, 2003 та ін.).

За даними В.М.Корягіна, О.А.Череповської (2003) тільки 54,1% юнаків та 3,7% дівчат, які навчаються у ЛНУ „Львівська політехніка”, стверджують, що вони мають достатню кількість знань для самостійних занять ФКіС. Опитування, проведене В.М.Вовк (2001), свідчить, про відсутність у значної кількості студентів навичок самостійних занять фізичними вправами та про їхню слабу фізичну підготовку, отриману в школі (табл.1).

Дослідження свідчать, що серед студентів технічних спеціальностей займаються спортом 12% опитаних (С.А.Савчук, 2002), а серед студентів ВНЗ аграрного профілю – лише 4% (Л.В.Хрипко, 2003).

Таблиця 1.

Труднощі, з якими зустрічаються студенти на навчальних заняттях з фізичного виховання (за В.М.Вовк, 200).

Рангові місця	Труднощі	Кількість студентів (%)
1	Відсутність навичок самостійних занять фізичними вправами.	69,6
2	Слаба фізична підготовка отримана в школі.	67,2
3	Лінь, відсутність волі.	43,1
4	Заняття, що проводяться, не відповідають інтересам студентів.	36,4
5	Велике навчальне навантаження.	31,5
6	Поганий стан здоров'я.	26,2
7	Велика завантаженість громадською роботою.	19,3
8	Погані матеріально-спортивні умови.	18,8
9	Недостатні природні здібності до занять фізичними вправами.	17,5
10	Велике фізичне навантаження.	10,8

Регулярно займаються ФК і спортом 14,8% студентів ВНЗ гуманітарного профілю (В.В.Пильненький, 2003).

За критерієм включеності у фізкультурно-спортивну діяльність С.М.Канішевський поділяє студентів на наступні 7 груп:

1. Студенти, які займаються спортом (в т.ч. спортом вищих досягнень), наполегливо тренуються, дисципліновані, підпорядковують свій робочий день головній меті (інколи на шкоду іншим інтересам).

2. Студенти, що усвідомлюють позитивний вплив ФК і спортом, для особистого здоров'я, регулярно відвідують у навчальний та поза навчальний час заняття та самостійно займаються фізичними вправами.

3. Студенти, які займаються фізичними вправами, але нерегулярно, іноді вони навіть захоплюються різними модними „системами” та невдовзі кидають їх; це уболівальники і знавці спорту.

4. Студенти, що усвідомлюють оздоровчий вплив ФК на здоров'я людини, але нічого не роблять для використання з цією метою фізичних вправ, вони хизуються своїм природним здоров'ям, силою, спритністю тощо.

5. Студенти із слабо вираженими інтересом до занять фізичними вправами і, як правило, це безвільні та безладні люди, які не вірять у свої сили.

6. Студенти, які вважають, що вони здорові і фізична робота, яку вони постійно виконують їх задовольняє, і немає потреби в додаткових заняттях фізичними вправами; вони відверто висловлюються проти занять спортом, розглядаючи його як пустощі.

7. Студенти з абсолютно байдужим ставленням до ФК, вони мають хибне уявлення про користь фізичних вправ для здоров'я людини, ігнорують їх, віддають перевагу покою і фізичній бездіяльності.

Розподіл студентів на вище вказані групи дає уявлення про індивідуальні, психофізіологічні риси особистості. Проте, відокремлення зазначених вище характеристик особи від її повного соціального статусу дещо спотворює загальну картину [1].

Як вказує Б.Леко, кожен студент - неповторна особистість і і самобутня цінність, тому ставитись до нього варто відповідно. Він вважає, що ФВ у ВНЗ є одним із небагатьох особистісно-орієнтованих навчальних предметів, на відміну від інших професійно-орієнтованих [3].

Основа кожної особистості – певна цілком індивідуальна ієрархія мотивів, що спонукає її до різних видів діяльності, тому необхідно створювати умови для мотивації занять ФКіС у ВНЗ. На думку фахівців [2] реальній включеності студентів у заняття ФКіС сприяють такі цілі ФВ:

- функціонально-оздоровчі (спрямовані на зміцнення здоров'я, гармонійний чи фізичний розвиток, підвищення розумової працездатності);
- бар'єрні (виконання норм і вимог програми з ФВ, державних тестів, нормативів спортивної класифікації тощо);
- комунікативно-виховні (спілкування с товаришами, виховання вольових якостей, підвищення особистого престижу);
- організаційно-педагогічні (придбання умінь та навичок громадського інструктора, тренера, судді із спорту).

Якщо проаналізувати результати досліджень, присвячені вивченню мотивації студентів до занять ФК і спортом, то можна зробити висновок про співпадіння вищезазначених цілей ФВ із фізкультурно-спортивними мотивами. Так, дослідження, проведене В.В.Пильненьким (2003), свідчить, що на перше місце в своїх життєвих цінностях студенти ВНЗ гуманітарного профілю ставлять здоров'я. Опитування студенток Вінницького ДПУ ім. М.Коцюбинського дозволило встановити, що виявленні пріоритетні мотиви до занять сучасними формами аеробіки можна віднести до функціонально-оздоровчих, а саме: косметичні (зниження ваги, покращення постави, ходи і загального зовнішнього вигляду) оздоровчі, підвищення фізичної працездатності, покращення нервово-психічної стійкості і самопочуття (В.В.Романенко, 2003). Встановлено, що 84% студенток ЛНУ „Львівська політехніка” відвідують заняття через бажання отримати високу оцінку з ФВ (В.М.Корягін, О.А.Череповська 1993). Отримання залікової оцінки посіло І рангове місце серед мотивів студенток технологічного університету

„Поділля” (В.Б.Базильчук, 2003). Тобто „бар’єрні” цілі ФВ виявились пріоритетними серед студенток ВНЗ технічного профілю.

Для реалізації власних цільових настанов щодо занять фізичною культурою студенти надають перевагу різним видам рухової активності, що свідчить про широке коло їхніх фізкультурно-спортивних інтересів. Так, серед студенток ВНЗ аграрного профілю переваги мають такі види рухової активності як їзда на велосипеді, плавання, волейбол, аеробіка; юнаки на перше місце ставлять волейбол, плавання, футбол (Л.В.Хрипко, 2003). 73% юнаків, що навчаються у ЛНУ „Львівська політехніка”, мають бажання займатися футболом, баскетболом та бойовими мистецтвами а 50% дівчат обрали для себе заняття аеробікою (В.М.Корягін, О.А.Череповська, 2003). Як свідчать результати опитування студенток ВНЗ центральної частини України найбільш популярними серед них є такі види рухової активності як аеробіка (87,4%), степ-аеробіка (67,5%), шейпінг (72,4%), атлетична гімнастика (43,6%). Значна кількість студентів відділа перевагу новим видам аеробіки – слайд-аеробіка, фітбол (О.С.Куц, В.А.Леонова, Л.А.Левчук, 2003). Разом з тим декларована та реальні обсяги рухової активності студентів не співпадають (Л.В.Хрипок, 2003; В.В.Романенко, 2003 та ін.).

Встановлено, що основними причинами, які перешкоджають участі студентів в фізкультурно-спортивній діяльності на дозвіллі, є такі:

- організаційні;
- матеріальні;
- суб’єктивно-особистісні;
- функціонально-оздоровчі.

Аналіз організаційних причин (табл.2) свідчить, що багато з них пов’язані із одноманітними формами занять, завищеними вимогами викладачів, надмірною тривалістю заходів [2].

Таблиця 2.

Організаційні причини, які перешкоджають участі студентів у фізкультурно-спортивній діяльності.

П р и ч и н и	К у р с			
	I	II	III	IV
Погані умови для занять	12,4	17,1	26,6	29,3
Незадовільна організація заходів	13,8	18,6	20,9	21,7
Завищені вимоги викладачів	18,1	17,8	21,9	22,2
Великі витрати часу на дорогу	16,2	16,7	28,8	31,6
Часта зміна викладачів	6,3	6,6	5,0	3,2
Одноманітні форми проведення занять	14,7	16,9	24,2	26,9
Надмірна тривалість заходів (занять)	20,2	21,4	17,5	16,0
Немає можливості вибору занять за інтересами	6,7	5,3	6,8	3,6

Суттєве значення у залучення студентів до фізкультурно-спортивної діяльності мають причини, які пов’язані із відсутністю потреби заняттях, недооцінкою ролі ФК і спорту у розвитку духовних та інтелектуальних

здібностей, у майбутній професійній діяльності [2]. Так, 24,1% юнаків і 20,3% дівчат відзначають відсутність потреби у фізкультурно-спортивній діяльності (табл. 3).

Таблиця 3

Суб'єктивно-особистісні причини, які обмежують участь студентів у фізкультурно-спортивній діяльності, %

П р и ч и н и	Юнаки	Дівчата
Невміння організувати свій вільний час	14,0	21,6
Немає бажання, інтересу	19,4	11,0
Власна пасивність	9,6	17,1
Відсутній контакт з викладачем	8,2	10,8
Немає впевненості у необхідності занять	10,5	8,6
Немає потреби у заняттях	24,1	20,3
Заняття не впливають на інтелектуальну сферу	14,0	16,7
Заняття не сприяють професійній підготовці	15,8	18,4

Процес формування фізкультурно-спортивної активності студентів поділяється на 4 етапи, які не слід визначити за роками навчання у ВНЗ.

На початковому етапі необхідно вивчити стан здоров'я, рівень фізичної підготовленості студентів, їхнє ставлення до ФВ на попередньому етапі навчання, фізкультурно-спортивні інтереси, соціально-психологічні якості особистості. Слід пам'ятати, що негативне ставлення до фізкультурно-спортивної діяльності – це не властивість особистості, а результат негативного впливу зовнішніх чинників, що мали місце в минулому.

На першому етапі формування фізкультурно-спортивної активності відбувається опосередковано. Важливим є не стільки кінцевий результат фізкультурно-спортивної діяльності, скільки процес його досягнення. Успіх може бути досягнутий лише шляхом відповідної організації діяльності студентів на навчальних заняттях з ФВ, а не заяви і заклики викладачів про обов'язковість і користь занять фізичними вправами. Спрямованість та зміст занять у поза навчальний час повинні бути такими, щоби студенти надавали їм перевагу перед іншими видами відпочинку.

На другому етапі основна увага приділяється розвитку рухових здібностей студента, наявність яких надає діяльності особистосно вагоме значення. Позитивні емоційні переживання, пов'язані із досягненням власних досягнень, задоволенням від процесу діяльності сприяє підвищенню фізкультурно-спортивної активності студентів. Доцільно проводити такі форми масових фізкультурно-спортивних заходів, в яких приймає участь весь склад навчальної групи.

На третьому етапі завдяки збільшеному обсягу знань, рухових вмінь і навичок студенти найбільш активні, проявляють ініціативу, ставлять більш високі завдання і вирішують їх. Особистісне значення фізкультурно-спортивної діяльності є адекватними суспільному значенню занять ФК і спортом. Цей процес є можливим лише через довірливе спілкування викладача і студента, під час якого обидві сторони усвідомлюють цілі сумісної діяльності і сприяють їхньому досягненню [2].

2. Місце ФВ в системі професійної освіти та виховання студентської молоді.

Дане питання розглядається з метою поглиблення знань студентів - магістрантів, отриманих на попередньому етапі навчання.

ФВ студентів – невід’ємна складова вищої гуманітарної освіти, результат комплексного педагогічного впливу на особистість майбутнього фахівця в процесі формування його професійної компетенції.

Цілі ФВ студентів обумовлені загальним соціальним замовленням перед сферою ФКіС: сприяння кожній людині у використанні оздоровчого, виховного та емоційного потенціалу рухової активності для успішної реалізації себе у навчанні, трудовій діяльності й дозвіллі.

Мета ФВ студентів – це формування всебічно-розвинутої гармонійної особистості фахівця, який має високий рівень здоров’я, необхідну фізкультурну освіту та фізичну підготовленість, спроможного до фізичного удосконалення [6].

Система вищої освіти, що зараз реалізується в Україні, за своєю структурою найбільш близька до англо-американської вищої школи. Сучасні масові ступені вищої освіти – бакалавр, магістр, а більш високий рівень – навчання в аспірантурі. Згідно нормативних документів щодо державного стандарту освіти до кожного кваліфікаційного освітнього ступеню є кваліфікаційні вимоги до фахівця, в тому числі і у ФВ.

В обов’язковому мінімумі змісту блоку дисциплін „Соціально-гуманітарні та економічні дисципліни” вказано такі положення:

- бакалавр повинен розуміти роль ФК в розвитку людини, орієнтуватись в питаннях ФК і ЗСЖ, а також володіти системою практичних навичок і вмінь, що забезпечують зміцнення здоров’я, розвиток психофізичних якостей і здібностей;

- отримання кваліфікації „магістр” – передбачає поглиблене професійно теоретичне навчання, яке в значній мірі орієнтовано на здібних студентів в галузі знань з ФК; магістр повинен мати глибокі професійні знання з теорії, методики і практики оздоровчих систем, ППФП [5].

ФВ студентів ВНЗ III-IV рівні акредитації у практиці реалізується у трьох наступних напрямках:

- I. ФВ, як навчальна дисципліна, реалізується на академічних заняттях в навчальний час, передбачає комплексне вирішення освітніх, виховних та оздоровчих занять з переважною освітньою спрямованістю навчально-тренувального процесу.
- II. Студентський спорт являє собою узагальнену категорію діяльності студентів у формі змагання і підготовки до нього з метою досягнення високих результатів в обраній спортивній спеціалізації. Цей напрям передбачає активні заняття спортом у поза навчальний час. Пріоритетна

спрямованість – максимальний розвиток рухових здібностей, що забезпечує досягнення високого рівня спортивно-технічної майстерності студентів.

- Ш. Активне дозвілля, в ньому реалізуються біологічні, соціальні та духовні потреби студентів у руховій активності, ЗСЖ, отриманні задоволення від занять різними формами ФК. Напряма передбачає організацію самостійних занять у позанавчальний час (в т.ч. у комерційних фізкультурно-оздоровчих центрах), використання різних форм і засобів ФК [5].

3. Програмно-нормативне забезпечення ФВ студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

В лютому 2003 р. Міністерство освіти і науки України (наказ № 757) затвердило нову навчальну програму з ФВ для ВНЗ III-IV рівнів акредитації (б). Головна мета програми, яку ще називають базовою, визначити стандарт ФВ, відповідний мінімальний рівень обов'язкової фізкультурної освіти, що навчаються у ВНЗ і отримують певний рівень освіти – „бакалавр”, „спеціаліст”, „магістр”.

Рекомендації базової програми з ФВ для ВНЗ України всіх форм власності мають законодавчий характер і визначають загальну стратегію формування високого рівня особистісної ФК студента.

Міністерства, які мають в своєму підпорядкуванні ВНЗ, що готують працівників, професійна діяльність яких здійснюється у спеціальних або екстремальних умовах і потребує спеціальної фізкультурної освіти і фізичної підготовленості, розробляють і затверджують навчальні програми з врахуванням особливостей таких фахівців на основі базової програми у відповідності із „Державними вимогами до навчальних програм з ФВ в системі освіти”.

ВНЗ на основі навчального плану і базової навчальної програми ФВ розробляють робочі навчальні програми з ФВ. Вони конкретизують і доповнюють зміст базової фізкультурної освіти враховуючи регіональні, етнографічні, економічні та екологічні особливості, місцеві народні традиції, географічні умови, фізкультурно-спортивні інтереси студентів, специфіку кадрового і матеріально-технічного забезпечення і вимоги стандартів вищої освіти, у відповідності із освітньо-кваліфікаційними характеристиками підготовки фахівців певного рівня.

Авторські (експериментальні) програми з ФВ розробляються досвідченими фахівцями відповідних навчальних закладів на основі базової і відомчої програм.

Базова навчальна програма передбачає проведення обов'язкових аудиторних занять в обсязі не менше 4-х годин на тиждень протягом всього періоду навчання за виключенням останнього випускного семестру. Аналіз архітектури та змісту базової навчальної програми (б) винесено на самостійне опрацювання студентами. В межах даної лекції вважаємо за необхідне акцентувати увагу на наступних положеннях.

Програми з ФВ, які діяли у колишньому СРСР, орієнтувались в основному на кінцевий результат - (дещо упускаючи з уваги як сам процес, так і засоби його здійснення) задачу комплексу ГПО. При цьому ігнорувались як рівень індивідуального фізичного розвитку особистості та її здоров'я, спосіб досягнення результату, так і наявність певних спортивних здібностей. Сучасні навчальні програми з ФВ повинні сприяти зацікавленості студентів у заняттях ФК і спортом та їх результатах, забезпечувати свідомий вибір та індивідуальність занять, диференціацію фізичних навантажень з урахуванням індивідуальних особливостей організму людини.

У програмі з ФВ для ВНЗ III-IV рівня акредитації структурно можна виділити 2 етапи ФВ – *безпосередній*, що здійснюється у ВНЗ і реалізується конкретні цілі та завдання ФВ та *перспективний*, пролонгованої дії, що ставить за мету підготовку особистості до самореалізації в житті шляхом формування у неї потреби у ЗСЖ та усвідомлення ролі ФК і спорту у її задоволенні [3].

Серед авторських програм ФВ для ВНЗ III-IV рівнів акредитації слід вказати експериментальну програму для студентів з низьким рівнем фізичної підготовленості І.Боднар (1998) та програму Б.А.Леко, М.В.Мандрик (2003).

Мета програми ФВ І.Боднар – оптимізація медико-біологічних, психофізіологічних, корекція соціопсихологічних показників для забезпечення належного рівня фізичної і розумової працездатності. У програмі збільшено обсяг теоретичних знань з ФВ та спорту, в практичному розділі передбачено використання великого арсеналу різноманітних засобів ФВ: циклічні вправи, основна гімнастика, атлетична гімнастика, дихальна гімнастика, одноборства, спортивні ігри (баскетбол, волейбол, футбол, гандбол, бадмінтон), рухливі ігри. Система академічних занять у ВНЗ повинна базуватись як система макроциклів, які відповідають рокам навчання. Кожен макроцикл повинен складатись з 4 мезоциклів, у кожному з яких ставляться свої завдання і використовуються відповідні до них засоби. Основними концептуальними положеннями авторської програми ФВ Б.А.Леко, М.В.Мандрик є вільний вибір і зміна студентами спортивної спеціалізації та групи з ФВ у поєднанні з індивідуальним підходом до фізичного навантаження та оцінювання. У програмі значно розширений перелік видів навчальних занять з ФВ у ВНЗ. Крім навчальних занять, вказаних у пункті 4.1.2. базової програми, автори передбачають семінарські заняття, інструкторсько-суддівську та тренерську практику. Розділ з практичної підготовки передбачає блок спортивної діяльності (види спорту, в т.ч. спортивна аеробіка, український рукопаш) та блок фізкультурно-рекреаційної діяльності (рекреаційний туризм, українські народні ігри, шейпінг).

До недавнього часу нормативною базою навчальних програм ФВ виступали нормативи комплексу ГПО. Із затвердженням у 1996 р. Державних тестів і нормативів фізичної підготовленості населення України, нормативна база навчальних програм ВНЗ підпорядковується їм. За нормативні основи для студентів, що займаються спортом слугує Національна спортивна класифікація, покликана сприяти підвищенню рівня спортивних досягнень.

4. Стан та актуальні проблеми реформування системи ФВ студентів ВНЗ III-IV рівня акредитації з урахуванням вимог сучасності.

Розгляд даного питання базується на основі аналізу наукових публікацій, в яких досліджується стан сучасної системи ФВ студентів в Україні і обґрунтовуються рекомендації щодо її реформування. Наведений матеріал слід розглядати як вихідні дані для дискусії, проведення якої передбачено навчальною програмою на одному з семінарських занять (перелік питань дискусії додається).

Провідні фахівці в галузі фізичного виховання і спорту вважають, що існуюча система ФВ не вирішує у повному обсязі проблему фізичного вдосконалення студентської молоді в умовах оновлення суспільства в Україні і потребує корекції. Цю думку підтверджують також результати опитування більше ніж 3-х тисяч викладачів ВНЗ України.

Так, в багатьох ВНЗ скорочується кількість годин з дисципліни „ФВ”. В той же час дані багатьох досліджень свідчать про низький рівень здоров’я і фізичної підготовленості студентської молоді. Рівень фізичного здоров’я студентів-аграріїв за методикою Г.А.Апанасенко оцінюється у юнаків в 2,12 бала, а у дівчат 2,56, тобто є низьким (Л.В.Хрипко, 2003). Фізичний стан студентів технічних ВНЗ за час навчання знижується з середнього рівня на I-II курсах до нижчого за середній на III-IV курсах (С.А.Савчук, 2002). До 90% випускників ВНЗ мають суттєві відхилення у стані здоров’я.

У багатьох студентів відсутні знання щодо елементарних основ фізичного виховання, в той же час в студентському середовищі поширені такі шкідливі звички як тютюнопаління, вживання алкоголю (В.В.Романенко, 2003).

До 60% молодих спеціалістів, які починають роботу у виробничій сфері, фактично не є готовими працювати у тому темпі і з тією інтенсивністю, якого потребує сучасне ринкове господарство (4). Спрямованість ФВ студентів визначається значною варіативністю. В 30% ВНЗ фізичне виховання спрямовано тільки на спортивне вдосконалення студентів, в 20% - на загальну кондиційну підготовку, в 40% - у різних пропорціях поєднується загальна кондиційна, спортивна підготовка та фізична реабілітація в залежності від контингенту студентів, їхніх фізкультурних і спортивних інтересів, в 10% ВНЗ до цього додається ППФП. До 70% ВНЗ не мають необхідного кадрового і матеріально-технічного забезпечення, 60% - сучасного обґрунтованого наукового і методичного забезпечення, 30% - власного медичного забезпечення, 80% - сучасного інформаційного забезпечення, 90% - достатнього фінансового забезпечення (3).

Визначаючи актуальні проблеми сучасного стану ФВ студентів, фахівці пропонують також низку цікавих пропозицій щодо реформування ФВ у ВНЗ України. Розглядаємо деякі з них. Провідні фахівці з питань ФВ у ВНЗ. Р.Т.Раєвський, С.М.Канішевський, А.В. Домашенко (2000) вважають,

що для забезпечення необхідної дієвості системи фізичного вдосконалення студентської молоді на сучасному етапі необхідно:

- ✓ широке використання ВНЗ (усіх типів і форм власності) сполучення навчальних (в обсязі 4 год. в тиждень) та поза навчальних (в обсязі 4-6 год.) в тиждень занять;
- ✓ постійне проведення практичних навчальних та поза навчальних занять з фізичної підготовки просто неба;
- ✓ для мотивації студентів до власного фізичного вдосконалення застосовувати державне тестування фізичної підготовки, рейтинги і паспортизацію фізичної підготовки;
- ✓ організацію на кафедрах фізичного виховання ВНЗ лабораторій із сучасного комп'ютерною технікою;
- ✓ регулярне проведення у ВНЗ наукових конференцій, семінарів з проблем психофізичної підготовки студентів;
- ✓ перехід фізичного виховання на позабюджетне фінансування (4).

Б.Леко (2004) один із співавторів авторської програми з ФВ вважає, що потрібно формувати у студентів валеологічне мислення, ЗСЖ; забезпечувати шляхом занять фізичними вправами рекреацію після власних важких розумових навантажень, що є необхідною ланкою загальної культури особистості; формувати знання з ФВ із можливістю їх подальшого використання, розвивати мотивацію до занять ФК і спортом. За його думкою, ФВ у ВНЗ повинно бути організовано за принципом концентричних кіл:

- загальна фізична підготовка (мінімально диференційована), спільна для більшості студентів;
- спеціальна фізична підготовка (у певному виді спорту), спільна для студентів однієї спортивної спеціалізації.
- спеціальна, індивідуально орієнтована підготовка, максимально диференційована за характером і рівнем навантажень, з урахуванням індивідуальних, психофізичних і потребнісно мотиваційних характеристик особистості студента (3).

Фахівці в галузі освіти Канішевський Ю., О.Іванов, Є.Іванов (2005) вважають, що пріоритетним напрямком ФВ у ВНЗ України повинно бути створення умов для формування у студентів навичок самовдосконалення на фоні виховання мотивації, інтересу до ФК, стану здоров'я. Вони пропонують:

- проведення усіх (чи більшості) практичних занять у вигляді практикумів-консультацій,
- розробку програм для самостійних занять за принципом домашніх завдань, що базуються на тематиці практикумів-консультацій,
- перетворення кафедр фізичного виховання у кафедри фізкультурної освіти та здоров'я.

З цих позицій завдання ФВ у ВНЗ бачаться значно ширше, ніж це уявлялось до сих пір.